

EURÓPAI KÖZPONTI BANK
EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2008. december 22.)

**a Magyar Nemzeti Bank felkérésére a bankjegyek és érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról,
valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló
rendelettervezetetről
(CON/2008/90)**

Bevezetés és jogalap

2008. november 11-én az Európai Központi Bank („EKB”) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”) arra, hogy alkosson véleményt a következő két MNB-rendelet tervezetéről: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezet (a továbbiakban: a bankjegyrendelet tervezete) és az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezet (a továbbiakban: az éremrendelet tervezete) (a bankjegyrendelet tervezete és az éremrendelet tervezete a továbbiakban: a rendelettervezetek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó szerződés 105. cikkének (4) bekezdésén és a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetetről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (1) bekezdésének első és második francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezetek a valutaüggyel és a fizetőeszközökkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaznak. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

Az MNB el kívánja különíteni a bankjegyekre, illetve az érmékre vonatkozó szabályozását azzal, hogy a 13/2005. és a 14/2005. MNB rendeleteket a rendelettervezetekkel váltja fel. A rendelettervezetek fő célkitűzése a forintbankjegyek és -érmék kimagasló minőségének biztosítása, valamint a bankjegyek és érmék hamisítás elleni védelme. Az új jogszabályi környezetben is fennmarad az MNB-nek a bankjegyek és érmék védelmében betöltött központi szerepe. Az MNB az eurorendszer *a hitelintézetek és a készpénzkezeléssel hivatásszerűen foglalkozó más szervezetek számára a hamisítványok felismerésére és a valódi bankjegyek forgalomképesség szerinti válogatására szolgáló feltételrendszeréhez*² („bankjegy-visszaforogtatási keretrendszer”) hasonló, visszaforogtatási keretrendszert működtet a forintbankjegyek

¹ HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

² Elérhető az EKB honlapján (www.ecb.europa.eu). Az euro-érmék hitelesítéséről és a pénzforgalom számára alkalmatlan euro-érmék kezeléséről szóló, 2005. május 27-i bizottsági ajánlás (HL L 184., 2005.7.15., 60. o.) azonos szabályokat tartalmaz az euro-érmék tekintetében.

tekintetében. Az MNB továbbá új szabályok bevezetését tervezi a címletek kötelező váltásának vonatkozásában.

2. Általános észrevételek

- 2.1. Mivel Magyarország eltéréssel rendelkező tagállam, az MNB-re nem vonatkoznak a nemzeti készpénz-visszaforgatás azon tagállamokban való megszervezésére vonatkozó EKB-követelmények, amelyek bevezették az eurót. Ezek az előírások akkor lesznek kötelezőek majd az MNB-re nézve, amikor Magyarország bevezeti az eurót, és az MNB az eurorendszer teljes mértékben integrált tagjává válik. Az EKB üdvözli az MNB azon kezdeményezését, hogy i. a forintbankjegyek visszaforgatása tekintetében bevezet egy olyan feltételrendszert, amely hasonló a bankjegy-visszaforgatási keretrendszerhez, illetve ii. előírja a pénzfeldolgozók és pénzforgalmazók számára az eurobankjegyek valódiságának kötelező vizsgálatát.
- 2.2. A Szerződés 106. cikke alapján a Közösségen belül kizárólag az EKB jogosult bankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére, míg az euroövezetbeli tagállamok pénzürméket az EKB által jóváhagyott mennyiségben bocsáthatnak ki. Az EKB szabályozási hatásköre következtetésképpen kizárólag a bankjegyekre vonatkozik. Az olyan nemzeti központi bankok esetében továbbá, amelyek az eurorendszer részévé válnak majd, az EKB támogatja azt a megközelítést, hogy azok világosan és konzisztens módon elkülönítik a bankjegyekre, illetve az érmékre vonatkozó nemzeti szabályokat. Az EKB ezért üdvözli a rendelettervezetekben a bankjegyekre és az érmékre vonatkozó szabályok elválasztását, mivel az nagyban elősegíti az ahhoz szükséges nemzeti jogszabályi keretrendszer jogi konvergenciáját, hogy Magyarország felkészüljön a gazdasági és monetáris unióban való teljes részvételre.

3. Különös megjegyzések

- 3.1. A bankjegyrendelet tervezete 4. cikkének (2) bekezdése alapján a forintbankjegy ATM-en keresztül csak abban az esetben forgatható vissza, ha a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát olyan bankjegyvizsgáló géppel végezték, amely többek között a korszerűsített, felismerést szolgáló hardver- és/vagy szoftver-verzió legutóbbi változatának megfelelően lett beállítva. Az EKB szerint a jelenlegi megfogalmazás értelmezhető úgy, hogy valamennyi esetben a gép gyártója által rendelkezésre bocsátott, legfrissebb szoftver-/hardverváltozatot kell installálni a pénzfeldolgozók és pénzforgalmazók által használt bankjegyvizsgáló gépekben. Ez egy meglehetősen szigorú követelmény, ami azzal járhat, hogy műszaki módosításokat kell végrehajtani az olyan bankjegyvizsgáló gépek vonatkozásában, amelyek már képesek valamennyi hamis vagy meghamisított bankjegy felismerésére, amint azokat az MNB által a gyártókkal együtt végzett bevizsgálásoknál alkalmazták. Az EKB véleménye az, hogy ezt a követelményt ajánlásként lehetne megfogalmazni a bankjegyvizsgáló gépek felhasználói felé. Ezzel összefüggésben további megfontolást igényelhet a 11. cikk azt előíró (1) bekezdése, hogy a bankjegyvizsgáló gépeket korszerűsíteni kell az esetleges újabb forintbankjegy-hamisítványok felismerésére.

- 3.2. A bankjegyrendelet tervezete 6. cikke (1) bekezdése szerint a bankjegyvizsgáló gépnek alkalmasnak kell lennie a bankjegyek egyenkénti szétválogatására különböző kategóriákba (valódi, hamisgyanús, nem egyértelműen valódi, illetve nem forintbankjegy), továbbá az ennek megfelelő fizikai elkülönítésre. Az EKB felhívja az MNB figyelmét arra a tényre, hogy a bankjegy-visszaforogtatási keretrendszer alapján csak az ügyfél (és nem a személyzet) által kezelt gépeknek kell képesnek lenniük az ilyen bankjegy-kategóriáknak e különböző kategóriákra való fizikai szétválogatására. Az alkalmazott által működtetett bankjegyvizsgáló gépek tipikusan képesek az ilyen kategóriák felismerésére, de nem rendelkeznek olyan funkcióval, hogy azokat fizikailag szétválogassák és elkülönítsék. Az MNB ennek megfelelően megfontolhatná a bankjegyrendelet tervezete 6. cikkének pontosítását.
- 3.3. A bankjegyrendelet tervezete 2. mellékletének II. táblázatában („Ügyfél által kezelt gép”) fel kellene tüntetni, hogy a 2. kategóriába tartozó hamisgyanús forintbankjegyek jóváírhatók-e az ügyfél részére.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2008. december 22-én.

[aláírás]

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET